

מסורת הש"ס

(א) [עין מוס' לקמן קכ.
ד"ה אלא לאו], (ב) לקמן
קכ"א: (ג) ג"ז שם, (ד) [לקמן
עד: (ה) [ולעיל כט.],
(ו) פסחים כז: וכו'. כן לקמן
ל"ז: (ז) [לקמן ל"ז:],
(ח) [לקמן טז.], (ט) [ויקרא
יט: (י) [ויח' עד:].

תורה אור השלם

1. רק הדין לא תאכלו
על הארץ תשפכו
דברים יט טז

גיליון הש"ס

גמ' חיה בקדשים מי
איכא. עין יומא סד ע"ה
מ"ד דמיתו:

מוסף רש"י

מי מצטרף סימן ראשון
ראשון לסימן שני.
גרסינן, והי' מביני' ליה
סימן ראשון כשנשחט
בעוד אבר זה בחמה היה
בא' להטיר אף בחילה
ומשילא אין מחיבת סימן
שני על ענין זה אלא
לטהור מיד נבלה כדאמרינן
וחי'א מנע טרפה שחטה,
מי מצטרף סימן ראשון
שנא לא לטהר ולהמיר, עס
זה שאינו בא אלא לטהר,
לשעול מיהא לטהר הווליא
ושניה שוין כק' [קטון
סו.], ומולחו יפה יפה.
ויתר מבשר אחר, מפני
שלא הספיק דמו ללאת
וכחמיהו נבלה בחמה,
לפי ששכבהמה מולאה
במה היא מתאכלת ומוליא
דמה יפה [קטון קכ"א].
וממתיך לה עד שתצא
בפשה. כדמצינן בל' פ' פסח.
מיתו (פסחין דף סג.) מנין
לאכול מבמה קודם שחלף
נפשה שהוא בלא נפשה,
שנאמר לא תאכלו עד
הדס. וכתבנוהו לרש"י
בענין זה [קטון סו.],
אחד עכ"ר ב' דהוא:
ומתר' לשרא' הוטר
אף לעכ"ר לליכא מיד
לשרא' שני לעכ"ר
אסור (סו.), מסייע ליה
לרב אידי. הא דקמי
שאר עכ"ר מותר מן
(סו.) הרוצה שיבשרי.
בשר או טוב לרפואה (סו.)
הוא עצמו לרש"י
צריך. כל עמיה ועיקרה
ש' שחטת קדשים (סו.)
הוא לרש"י (ע"ז כ"ט).
ד' שנשפך במים. ד'
חולין שאין חשון לקבלו
כלל. מבשרי. דליתקש
לחם. אלא ד' קדשים
מתקבל כלל וצריך קדש
למנוח ואינו נשפך לאיבוד
כמים אינו מכשיר, דלא
יתקש לחם (פסחים סו.).

שיטה מקובצת

(א) ע"כ לא איבעיא
וכי' השתא אהדריה:
ב' דהוא כמי שהוציאה
מן בהמה: (א) ולא
אמר במיתה תליא להו
מלאת: (ז) על הנשפך
במים הוי כמים ומכשיר
הס"ד: (ז) והוא נמי נימא
שאני עובדי כוכבים דלאו:
(ז) על הטמאים כשהורים
בשלמא התם לרבנן אפי' א'
(ז) כיון דאבר סני מן החי
אסור לשרא': (ז) וי'ל
ד"מ איסור אבר מן
החי ודריהו משום דבעיא
שחיטה ואצ"כ:

השוחט פרק שני חולין

לג.

עין משפט
נר מצוה

ע" א מ"י פ"ז מהל'
אבות הטומאה
הל"ט:
עד ב מ"י פ"ז מהל'
שחיטה הל"ט סג
עשין סג טו"ע י"ד ס'
ט ספיק' ד' (סג) שם
טו"ע י"ד ס' כו ועין
(בטור):
ע" ג ע"י צמ"י פ"ט
מהל' מלכים ומה
שכתב צום הכ"מ בל"ג
וע"י צמ"י י"ד ס' כו:
ע" ד מ"י פ"א מהל'
שחיטה הל"ט טו"ע
י"ד ס' כו ועין בטור:
ע" ה מ"י פ"ז מהל'
מלכות אסורות
הל"ג סג שם טו"ע
י"ד ס' כח ספיק' כד:
ע" ו מ"י פ"ח מהל'
אבות הטומאה
הל"ט:
ע" ז מ"י שם פק א'
הל"ט:
פ ח מ"י פ"י מהל'
טומאת אוכלין הל"ט
ו'פס' מהלכות פסולי
המוקדשין הל"ט לו
[וע"ש]:
פ ט מ"י פ"י מהל'
טומאת אוכלין הל"י
ו'פס' מהל' אבות הטומאה
הל"ג:

רבינו גרשום

לעולם לא הדר ביה
אלכומר לא אמר דמותר
לכומר והוא אמר טענה זו
דבעי למיהדר: אמר רב
אחא בר יעקב שמע מינה
מד' שמעון בן לקיש
מזמין ב' לכומר לריש
מקמי דבכורא ליה שחט
את הקנה ואח"כ ניקבה
הריאה כשרה דאמרין
כמו דמנחא בדיקולא
דמיא הכא נמי כיון
ששחט הסימנין אמרין
בני מבין שחטין (בבבא
אמרין) [בש"ט] כמה
דמנחא בדיקולא דמיא:
אין מומקין עובד כוכבים
עליהן (ז' מהיים) ליה
גמר בהו מיתה ודבאר
מן החי דמי ולחן אסור
אבר מן החי אבל לישראל
דבשחיטה תליא מילתא
לית לן בה: תניא דלא
כרב אחא בר יעקב.
כלומר חזוין דמומקין
עובד כוכבים אפי'
(חיים) [אבני מעיים]:
הרוצה שיבשר. כלומר
לשון בריא דאכול מבית
נפשה שבוך לאכול לכל
אדם: אין נאכלין בידים
מסואבות. זה שלא נטל
ידיו: ידים שניות הן ואין
שני כו'. כלומר מאי קרינן
ידים שניות שהגוף טהור
וידים חשבות טמאות
אי נגע בשרין כל הגוף
טמא אלא איהו שגופו
טהור וידיו טמאות שנגע
באובלין טמאי שהאובל
ראשון וידיו שניות ואין
שני עושה שלישי בחולין:
הא בחולין שלקחן בכסף
מעשר כו' אי מה חולין
אמרין הא יצא מהם
דאין נאכלין בידים
מסואבות בחולין שלקחן
בכסף ודלא כ' מאיר
כו' דהא

(א) לטון או אין לו הגנה כלל
וגבלה דל' לומר לא אמר
ד' טרפות לחי מית דדלי
כ"ל ממונה ואם נשלו שאלה
זו לנכדיו ד' ואלא אמר.
(ב) נבלה דל' דהוי כמו
שנחט מחיים דעדיין לא גמר
בזו ממה וכו'.

מולחו יפה יפה ומדיו יפה יפה. הא דלא חלף הדחה קמייתא
כגון דחלליה צי טמא כדאמר צפרק כל השכר (לקמן דף
ק"ג). אי נמי משום דאיידי צבשר בית השחיטה ולא הוצרך להזכיר
ולקדירה אידי אי נמי מיירי לל' אף ע"ג דלל' לא צעי מלחה שאני
הכא שנחתך קודם שחלף נפשה מביט
השחיטה ועדיף מצינרש דאסמיק
צפ' כ"ד לולין (פסחים דף ע"ד):
אחד עובד כוכבים ואחד ישראל
מותרין בו. משמע דטעמא
משום דליכא מיד ללישראל שרי
ולעובד כוכבים אסור ומינה דצפרק
ארבע מיתות (פסחין דף נט). פריך
והא איכא יפת תואר ומשני שאני
עובדי כוכבים דלאו צי כיצוס נינהו
וה"נ א' שאני עובדי כוכבים דלאו
צני שחיטה נינהו כדאמר לעיל ואין
להקשות מהא דלאמר פרק ד' מיתות
(ס' דף נח): עובד כוכבים ששבת
חייב וכן העוסק בתורה דדצבר
שהוא מל' לישראל לעשות לא שייך
לממר מי איכא מיד ללישראל
שרי וכו' ואע"ג דלאמר אפילו ששבת
צני ששבת חייב מכל מקום לא
דמי הווליא יש מלות שציה לישראל
כמו ששבת ואע"ג דכן נח נהרג
על העוצרים כדאמר התם וישראל
אינו נהרג נהי דפטור מ"מ לא שרי
וא"ת דצפרק גיד הנשה (לקמן
דף ק"ג). דפליגי אס נהג אבר מן החי
בטמא ואמרין מחלוקת בישראל אכל
צני נח דברי הכל מזהרין על
הטמא כטורין צלמל לרנן
אע"ג דאין שרל מזהר א' אבר
מן החי דטמא מ"מ אסיר ליה משום
טמא ולא אשכחא דלישראל שרי
ולעובד כוכבים אסור אלא ל' מאיר
דלאמר דאין נהג אלא צבהמה טהורה
בלבד והא איכא אבר מן החי דמית
ועופות הטהורין דלישראל שרי ולעובד
כוכבים אסור וכו' תימא דלא חיישין
כיון א' דסתם אבר מן החי אסור
לישראל א"כ מאי פריך התם צפ' ארבע
מיתות (פסחין דף נט). מגול דפחות
משוה פרוטה וי"ל דמכל מקום א' אבר
מן החי דיהו אסור משום דבעיא
שחיטה אע"ג דעובד כוכבים אסור
צמשהו צבר וגידים ועל וישראל לא
מיתסר אלא צבית צבר הא אמר
ר' יוחנן "דחלי שיעור אסור מן החי
המורה ולרש לקיש דלאמר חלי שיעור
מותר מן המורה דלמא לית ליה ההוא
כללא אלא סבר לה כמ"ד הכא אין
מומקין עובדי כוכבים על צני מעיים:
השוחט בהמה חיה ועוף ולא
יצא בו. משמע דדס
חיה ועוף מכשירין וקשה להר"ר יעקב
מאורליי"ג דצממא דריש דלס
קדשים אינו מכשיר מדכתיב על
הארץ תשפכו כמים דס הנשפך
כמים מכשיר כו' וצפרק כסוי הדס (לקמן דף פד). אמרין דלא
אמרין צבהמה כלל חיה לכסוי משום דכתיב על הארץ תשפכו
כמים מה מים לא צעי כסוי אף האי נמי לא צעי כסוי אלא
צדס חיה ועוף דכתיב כסוי לא הוי כלל תשפכו כמים ויש לומר
אינו מכשיר. הקשה הר"ר יעקב מאורליי"ג דצפרק כל שעה (פסחים דף כג). פריך והרי דס דכתב רחמנא וכל נפש
מכס לא תאכל דס ותנן אלו ואלו מתערבין צבמה ויואלין לנחל קדרון ונמכרים לגננין לזבל ומשני אמר קרא על הארץ תשפכו
כמים מה מים מותרין צבהמה אף דס מותר צבהמה והשתא היכי דייקי היתר הנאה מנאי קרא לרס קדשים הא לא איתקש למים
יש לומר דמכל מקום כיון דס חולין שרי צבהמה אס כן אכילה דכתיב גבי דס הוולא אכילה ממש. [וע"ע מוספות פסחים דף כג. ד"ה מה]:
ולמלא

מי מצטרף ראשון לשני. הווליא וגם הוא לטהר נשחט או לא ופשיט
התם אס מצטרף סימן ראשון לסימן שני להמיר שאר העובר באכילה
לא יצטרף עמו לטהר אותו אבר מיד נבלה. ולענין ניקצו צני מעיים
נמי תפשוט דמצטרף דלא מהני חילוק
לא איתליד ריעותא: **עד כאן לא**
איבעיא כו. איהושעא אהרין
לשמעתין דאמרין הדר ביה ר' זירא
(בב' מההיא דלעיל מדצעי מהו לטהרה
מיד נבלה מכלל דפשיטא ליה
דאיטרפא צנקיה דצני: צני: לא
הדר צני. ופשיטא ליה לרבי זירא
דאף באכילה שריא דאין טרפה לחי
מיתו. והא דצני רבי זירא לענין
טומאה: **לנכדיו דרנא.** דלאמר לעיל
(בב' לא אמר ריש לקיש אלא צריאה אכל
צני מעיים טרפה מיעיאל ליה ל' וזירא
אס טהורה מיהא מיד נבלה
או לא: **מדריש לקיש.** דלאמר [סס] כיון
שנחתך קנה הוי ריאה כמנחא
דציקולא שמע מינה אין מומקין
עובד כוכבים על צני מעיים משום
ריאה אדקווי כמי שהווליא מן
הצבהמה צעודה מפרכסת ועובד
כוכבים לאו צשחיטה תלי היתר אכילה
דידיה שלא הוצרכה שחיטה אלא ואבר
מן החי נאסר להן ואין יוצאה להן
מיד אבר מן החי עד שחמות אכל
לישראל יתה מיד אבר מן החי ע"י
שחיטה: **הוא יצינא קמיס דרצ**
אחא. כי אמר להא מילתא: ולא
אמרי ליה. ונחמתי צעמתי ולא הקשימי
לו: **הרואה לאכול כו.** משום דמעיל
כדאמר לקמן כסמין הרואה שיצריא:
מביט השחיטה. שאני מחוסר הפשט
ויכול לחותכו מיד קודם יצאת הנפש
וממתיך לה עד שחלף נפשה דאמרין
בלרבע מיתות (פסחין דף ק"ג). מנין
שאסור לאכול מן הצבהמה קודם שחלף
נפשה מ"ל לא תאכלו על הדסי: **אחד**
עובד כוכבים כו. ולא א"מ אמרין
במיתה תליא מילתא הווליא אבר מן
החי לגבייהו והיינו דלא כרב אחא:
ומדיו יפה יפה. מפני שעדיין צבה
הדס ללאת ולא יאל: **מתני' ציזים**
מוסאבות. כלומר צלא נטילה דגזרו
עליהם להיות שניות. וצממא פריך
אפילו הוכשרו נמי אין שני עושה
שלישי בחולין: **הוכשרו צשחיטה.**
מנו דשריא שחיטה להן צבר מיד
אבר מן החי משויא אף נמי אוכלא
לגבי טומאה: **גב' כי לא יאל מהן**
דס כשרה. צממיה. זריקת דס הוא
דשריא להו דכתיב (דברים יב) ודס
וצחין ישפך והדר והצבר תאכל:
שאינו מכשיר. אס נפל על הארעיס:
דס הנשפך כמים. הוי כמים ז':
דקיימא לו חיבת הקדש מכשרתן.
למיהו אוכלא ולקצולי טומאה דמניא
צפסחים (לה). והצבר [ויקרא ז] לרצות
עזים ולצונה דאע"ג דלאו אוכלא
להו אוכלא: **צקף מעשר.** צירושלים דכתיב (דברים יד)
ותת הכסף וגו' ואשמועין דשני עבדי צהו שלישי דלא כר"מ:
כל

דכל דס הנשפך על הארץ שאין מקצלים אותו כללי כגון דס חיה ועוף הוקשה למים צין לענין הכשר צין לענין פטור כסוי אלא דלענין
כסוי גלי רחמנא דדס חיה ועוף צעי כסוי אכל מכל מקום הוקש למים צין לענין הכשר צין דנשפך על הארץ:
ונאכלין בידים מסואבות. לל' אידי דלא צעי הדחה אי נמי לקדירה והודחו צמי פירות: **ד' שאינו נשפך במים**
אינו מכשיר. הקשה הר"ר יעקב מאורליי"ג דצפרק כל שעה (פסחים דף כג). פריך והרי דס דכתב רחמנא וכל נפש
מכס לא תאכל דס ותנן אלו ואלו מתערבין צבמה ויואלין לנחל קדרון ונמכרים לגננין לזבל ומשני אמר קרא על הארץ תשפכו
כמים מה מים מותרין צבהמה אף דס מותר צבהמה והשתא היכי דייקי היתר הנאה מנאי קרא לרס קדשים הא לא איתקש למים
יש לומר דמכל מקום כיון דס חולין שרי צבהמה אס כן אכילה דכתיב גבי דס הוולא אכילה ממש. [וע"ע מוספות פסחים דף כג. ד"ה מה]:
ולמלא